

праздно. Всички тѣзи природни тежненія трѣба да ся ръководятъ, да ся развивать и да ся обработватъ; тука ся вижда голѣмата нужда на въспитаніето, защото въ туй сѣщото врѣме ся развивать въ ней и други нѣкои свойство съвсѣмъ външны; въ станѣжѣтѣ вече момѣ или дѣвицѣ появаватъ ся свойства наричаны външны, свойства — духовны и свойства чувствителны: външно — хубость и лѣнность, въ духътъ дѣятельность и пѣргавость, въ сърдцето — благость и милость. А тѣзи двойны три свойства могатъ да ся нарежѣтъ добры и добродѣтели всяка въ редътъ който държи и до колкото може да ся покаже спомагающа и съдѣйствующа въ нравственното въстановеніе на момѣтѣ.

Но да видимъ могатъ ли тѣ самы, безъ въспитаніето, да ихъ направятъ каквато трѣба и да впечататъ въ ней цѣлокупныйтъ онзи и непрѣложимъ характеръ на добродѣтельтъ?

Първо, хубостьта и лѣнностьта, които сѣ сѣщыйтъ образъ и подобіе на вътрѣшнѣтъ хубость на сърдцето, сирѣчь на благостьтъ и на милостьтъ, като вліяе постепенно върху егоизмътъ или себелюбіето на момѣтѣ, най-послѣ плѣнява и поробва ихъ да обожава само ней си, — хубостьта и гыздостьта, откъсва непостоянното ѣ вниманіе отъ всяко друго нѣщо, ако бы ще и най-свещенното; потѣпква всяко младо чувство на сърдцето си и храни и задоволява сърдцето си само съ нѣкакво си бутѣло и измамливо пригодяваніе, което ѣ ся показва извънъ. И ето тогазъ вмѣсто свѣтливо и почитително момиче, семейството носи въ утробѣтъ си еднѣ особѣ гордѣ, протѣрливѣ и безочлѣвѣ, себелюбивѣ, която забравя всякъ дължность и приличіе, а обожава само матеріалното благо, и грыжися само нему какъ да пригоди и не ще да знае за нищо друго, нищо друго нѣма цѣнѣ прѣдъ нейнытъ очи, защото нищо друго не почита освѣнъ онова, което може да ихъ направи ужъ по-хубавѣ външно. И ето какъ, печатѣтъ на вътрѣшнѣтъ хубость отведнѣжъ става орѣдіе на нравственно разслабленіе и растленіе.

Сега да видимъ каквы сѣ слѣдствіята и на умственнѣтъ дѣятельность и пѣргавость когато дѣйствовать тѣ не ръководены отъ въспитаніето.